

Tolmetus ja tallust
Rakvere Viru Maleva staap
Telefon 8.

Kuulutuste hind:
Kuulutuste küljel 3 s. veeru mm.
Esiküljel . . . 8 . . .
Teksti sees . . 12 . . .

Viru Malevlane

Ilmub kaks korda kuus

Tellimise hind:

postiga 1 kroon aastas.

Tellimisi võtavad vastu peale maleva staabi kõik kompaniide päälikud ja naiskodukaitse jaoskondade esinaised.

Nr. 4

Neljapäeval, 30. jaanuaril 1936. a.

VIII aastakäik.

Üksmeelne töö on võidu pant.

Parem selgitussõnaga kui relvaga.

Riigivanema algatust Rahvuskogu kokkukutsumise asjus põhiseaduse muutmiseks on kutsutud kõik asjast arusaajad kodanikud selgitama kaas-kodanikele. Ka kaitseliitlased, mehed ja naised, vanad ja noored, nagu „Viru Malevlases“ eelmises nr-is maleva pealik seda otse ära märgib.

Kaitseliitlaste rahvahääletuse selgitustööle kaasakutsumise puhul on mõnelt poolt küsimus üles tõstetud, kas kaitseliitlastel, kui apoliitilise organisatsiooni liikmeil, sünnib end poliitikasse kiskuda lasta.

See küsimus võib nii ehk teisiti üles tõusta siin ja seal, mispärast selle küsimuse selgitamine pole üle-arune.

Kui välisvaenlane peaks meie riigi piiridesse tungida tahtma, üks lähe kaitseliitlased vajaduse korral piiril kaitsevalle ja -kraave ehitama, üks haara nad relvad kätte vaenlase vastu, et kaitsta kodumaad ja kodu! Eks tee nad sama, kui kodumaal leidub neid, kes kodu rahu ja julgeolekut rikuvad? Siis astuvad kaitseliitlased relvadega välja. Kas julgeks keegi riigi ja julgeoleku kaitset poliitika tegemiseks nimetada? Muidugi mitte.

Mis on siis eelolev rahvahääletus:

Eks see ole samuti meie riigi ja julgeoleku kindlustamine senistest parema põhiseaduse väljatöötamisega, sarnase põhiseaduse väljatöötamiseks, et meie riigis ei saaks tõusta rahva enamuse tahteta suured murrangud, et meie riik võimalikkude murrangute kaudu ei satuks võõra võimu alla.

Mis tohiks kaitseliitlast, kui arusaajat kodanikku, keelata selleks sel-

gitustööd teha, et meie riik ja kodu oleks tulevikus kaitstud? Kui kaitseliitlane samaks otstarveks peab relva kandma ja tarbekorral tarvitama, kas siis parem ja lihtsam pole selgitussõnaga seda sama sihti saavutada? Muidugi. Parem nüüd selgitussõnaga, kui pärast relvaga. Pealegi on siin tegemist meie Vabariigi kõrgema juhi tahte edasiandmise ja selgitamisega neile kodanikele, kelle kõrvu tema sõnad ei ole ulatunud, ehk kellel küsimuse kohta selgus puudub.

See kõik on kaugel poliitikast. Kui seda tahetakse poliitikaks nimetada, siis on terve kaitseliidu olemasolu ja riiklikes huvides töötamine riigi kõrgema juhi tahtes poliitika tegemine.

Nii võivad asjast aru saada ainult need, kes vaenulikult suhtuvad meie riigi ja korra aluste kõvendamisele ja kellel hoopis vastupidised soovid.

Sellistena, meie hea korra vaenlastena, tuleb kaitseliitlastel võtta kõiki neid, kes tulevad neile kõrva sosisstama, et kaitseliitlastel ei sobi end poliitikasse segada, ja rahvahääletuse selgitamiseks tööd teha.

Parem elgitussõnaga nüüd seda sama teha, mis hiljem tuleks teha vast relvaga palju raskemais tingimuses. Kaitseliidu-perre kuulumine ei võta kelleltki kodaniku õigusi, küll paneb talle kohustusi omariikluse heaolu ja heakorra alal.

Rahvahääletuse kõrvaldamise selgitustöö ei ole poliitika tegemine, vaid riiklik ülesanne, mispärast iga kaitseliitlane, mees või naine täitku oma ülesanne selgitava sõnaga oma kodus ja ümbruskonnas Riigivanema ettepaneku hoogsaks läbiminekuks.

H. Avikson.

Maleva Propaganda Pealik.

Välisminister J. Seljamaa kõne ringhäälingus.

Meie praegune riiklik iseseisvus sai alguse suurte ajalooliste sündmuste keerises, kesk verist maailmasõda ja suurt vene revolutsiooni. Kui Eesti Asutav Kogu 1919. a. kevadel kokku astus, mil alles kõikidel meie väerindel rasked heitlused edasi kestsid, siis oli temal täita kolm suurt ning tähtsat ajaloolist ülesannet: ta pidi kõigepealt meie riigile välja töötama kindla ja püsiva põhiseaduse, teiseks tuli tal lahendada valus maaküsimus ning kolmandaks langes tema peale sõja lõpetamine ning püsiva rahu tegemine. Peale nende kaugeleulatavate ning tähtsate ülesannete oli Asutav Kogu ka meie seaduslik asutus. Asutava Kogu liikmed, kuigi nad olid kõrgelt kvalifitseeritud, seni ei olnud tegemist teinud riigi valitsemise probleemidega, nende tegevus ja tegevuse piirkond enne revolutsiooni ja Eesti iseseisvuse väljakuulutamist oli piiratud vaid kohaliku tähtsusega küsimustega.

See on täitsa loomulik, et Asutava Kogu töös ette tuli rida vigu ning vääratusi.

Eriti aga tulid puudused nähtavale põhiseaduse väljatöötamisel. Põhiseadus valmistati puht-teoreetiliste kaalutluste alusel. Seepärast on ka päris loomulik, et mõni aeg peale seda kui põhiseadus jõusse oli astunud, tema pahed nii ühele kui ka teisele hakkasid paistma silma.

Juba mõned aastad pärast põhiseaduse jõusseastumist tulid hääled kuuldavale, et vaja on teda parandada. Tehti katseid põhiseadust uuendada ning täiendada. Isegi riigikogud, kelle käes Eestis oli piiramata

võim, püüdsid oma kavadega muuta põhiseadust, et meie riigikorda teha stabiilsemaks. Kuid meie teame, et rahvahääletusel ebaõnnestusid kaks riigikogu katset põhiseadust muuta. Missugustel asjaoludel ja tingimustel 1933. a. sügisel praegune põhiseadus rahvahääletamisel enamuse sai, sellest on varemalt juba mitmet puhku kõneldud.

Nüüd seisab meil jälle ees põhiseaduse muutmise. Kuid praegusel korral

on riigivanem valinud hoopis ise-tee.

Riigivanem pöörab rahva poole küsimusega, kas viimane on nõus põhiseadust muutama nende põhimõtete alusel, mida ta rahvale teatavaks on teinud. Ja kui hääletajate enamus oma nõusoleku põhiseaduse muutmiseks on annud, peab juba sügisel kokku astuma rahvuskogu, kellele üles seatud põhimõtete alusel tuleb välja töötada riigile uus ja kindel põhiseadus, et seda siis maksma panna. Rahvuskogu liikmetel on nüüd kogemused, mis puudusid meie Asutava Kogu liikmetel 1919. a. Meile kõikidele on nüüd selged nii vana kui ka praegu maksva põhiseaduse vead ning puudused. Meil on selja taga 17-aastane riigivalitsemise praktika.

Ei ole kahtlust, et kõik need ringkonnad, kes soovivad, et meie riigi elu ilma vapustusteta kindlat edukäiku sammuks, oma hääled annavad rahvahääletamisel rahvuskogu kokkukutsumise nõudmise poolt.

Mässukatse 8. detsembril on meile päevaselgelt näidanud, et need võimuhakajad, kes oma mässukavatsustega sisemisi raskeid vapustusi ja korralagedust välja tahtsid kutsuda, ei olnud sugugi huvitatud meie riigi sise- kui ka välisest heast käekäigust ja stabiilsusest. Igale arusaajale riigikodanikule peaks selge olema, missugune korralagedus meil oleks maad võtnud, korralagedus, mis meid isegi vennatappe sõjani oleks välja viinud, kui mässulised osaltki oma kavatsusi ja plaane oleksid saanud teostada. Suure hulga ohvritega ja inimeludega arvestasid mässulised. Peab ainult rõõmustama, et vastavate võimude tähelepanu ja järelevalve meie riigi sarnasest suurest ja raskest hädaohust on päästnud.

Kuid teisest küljest ei saa mina ka vaikides mööda minna järgmisest asjaolust. On kindel, et see mässukatse, mis kahjuks

meie head nime välismaailmas on siiski riivanud,

oleks suurt mõju avaldanud ka meie välissuhetele. Ajakirjanduses on toodud rida fakte ja rohkesti informat-

siooni selle kohta, et mässujuhid oma plaane sepitsedes on olnud kõige lähemas kontaktis nende meeste ja organisatsioonidega teinepool Soome lahte, kelle siht oli mitte ainult riigipöört Eestis välja kutsuda, vaid meid ka vastu viia välisvapustustele mitte meie, vaid oma huvides. Meie ei suuda uskuda, et nendel nõndanimetatud hõimlastel, kes mässukirjandust, käsigranaate, dünaamiiti ja revolvreid meile impoteerisid, et neil südamel oleks olnud Eesti riigi saatus ja heakäik. Eestis on teada nende ringkondade ja küüditajate kavatsused ning sihid juba sellest ajast, kui nad Lapuat tegid. Nende huvid ning isu ulatavad üle oma riigi piiride. Ja kui need ringkonnad oma suurt abi mässumeestele ei keelanud, siis pidi neil loomulikult olema kindel vastunõudmine, selle abi ja toetuse eest, kui riigipöörde katse Eestis oleks õnnestunud.

Mul oli võimalus näha ühe vangistatud mässumehe ülekuulamise protokoll, ja seal seletab tema üldjoontes järgmist: kui temale Soomes viibimise ajal mässujuht välisministri kohta pakkunud, mida tema aga vastu ei võtnud, olevat ta küsinud oma juhilt, mis siis sünnib, kui sisemäss väliskomplicatsioonid Eestis välja kutsuvad, kes siis Eestile appi tuleks. Ta oli vastuse saanud

et appitulistajatega väljaspoolt on kokku lepitud.

Hämmastava illustratsioonina juhin tähelepanu Soome lehtede kirjutustele, mis meile teatavaks saanud, ja kus kõneldakse ühest sealsest võimalikust, kes tagasi ei kohkunud lubamata korralduste tegemise eest sel korral, kui meie riigivanem möödunud suvel Soomes viibis. Meil Eestis ei leidu küll ühtki sellesarnast hingedkarjast.

Eesti on verist ja rasket võitlust pidanud oma iseseisvuse eest. Ausa ja kindla rahuga oleme oma vabadussõja lõpetanud. Meie oleme kindlasti deklareerinud, et meil ei ole mingisuguseid nõudmisi ega pretensioone ühegi riigi vastu, meie tahame kõikidega elada rahus ja heanaaberlikus vahekorras. Ja kui nüüd meie oma rahva kuritahtlikud liikmed võõraste õnge otsa sattudes mitte ainult sisemisi vapustusi ei tahtnud meil välja kutsuda, vaid meid isegi välise komplicatsioonide ette soovisid asetada, siis on kõikide mõtlejate eesti kodanike kindel kohus siin hütuda: eemale käed meie riigi sise- kui ka välis-asjadest.

Praegune juhus tuletab meele sündmuse 1934. a. lõpul, millal Marselleis Prantsusmaal kuritahtlike

kuulide all langesid Jugoslaavia kuningas Aleksander ja Prantsuse välisminister Barthou. Need inimesed, välismaalased, kes tol-korral selle kuritahtliku akti toime panid, ei soovinud mitte provotseerida sisemässu Prantsusmaal, vaid nende sihiks oli väliskomplicatsioonide väljakutsumine ja isegi sõja provotseerimine üksikute Euroopa riikide vahel. Meil on teada, et selle juhu puhul oli pikemaid vaidlusi ja arutlusi ka Rahvasteliidus, kus vastavale komisjonile tehti ülesandeks töötada välja konventsioon, mis ette näeb

mässukatsete ning terroristlike aktide vastu võitlemist, mis alguse saanud teise riigi territooriumil.

Juba sel korral toetas Eesti seda Rahvasteliidu kavatsust. Meie asume seisukohal, et iga riik ise peab korraldama ja kindlaks määrama nii oma sise- kui ka välisasjad ja meil ega ka meie riigi mõtlejail kodanikel ei ole ka kunagi mingisugust soovi ega tahtmist ka tulevikus teisele teele asuda. Nende päevade sees saime teate, et Rahvasteliidu komisjon on oma töö lõpetanud ning ettepaneku teinud kokku kutsuda rahvusvaheline konverents väljatöötatud terrorismi vastu võitlemise konventsiooni allakirjutamiseks. Eesti tervitab seda otsust.

Rahvahääletus, mis aset leiab 23., 24. ja 25. veebruaril, peab otsustama rahvuskogu kokkukutsumise küsimuse jaatavalt. Rahva poolt valitud paremased esindajad tulgu rahvuskogusse ilma ühegi surveta väljaspoolt. Üksikutes ringkondades on kõneldud, et nad riigivanema algatuse poolt ainult siis valmis on hääletama, kui rahvale kindlustatakse vabad valimised rahvuskogusse. Riigivanem oma kõnes, mille ta pidas pühapäeval, 19. jaan., kinnitas kindlalt ning vankumatult, et

mingisuguseid takistusi kodanikkude esitusel kandidaatide ülesseadmisel rahvuskokku karta ei tule.

Kogu valitsus on selles küsimuses riigivanemaga ühel seisukohal.

8. dets. mässukatse on välismaailmas meie riigi head nime riivanud. Kui aga meie kodanikud ühel meelel toetavad rahvuskogu kokkukutsumist, siis suudame meie sellega näidata, et oma riiklike asutuste kaudu valmis oleme kindlat korda looma siseriigis ja ka välismaailmas oma prestiihi uuesti kaitsma ning kõrgele tõstma. Peab näitama, kas oleme küllalt küpsed oma saatuse ja riigielu juhtimises.

Tuleviku kindlustamiseks.

Diktatuuri võimaluste asemele — tasakaalustatud rahvavalitsuslik riigikord!

H. VAHTRAMÄE.

kohtukoja tsiviilosakonna esimees.

Küsimustele, mis ma loen kehtiva põhiseaduse suuremateks puudusteks ja mispärast on Rahvuskogu kokkukutsumine ja põhiseaduse parandamine vajalik, katsuksin siin vastata lühidalt, põhiseadust pike-malt analüüsivalt.

Esimese põhiseaduse peapuuduseks oli see, et sellega loodi kõikvõimas riigikogu; teine — praegu kehtiv põhiseadus kaldus teise äärmuse ja lõi kõikvõimsa riigivanema. Praegu kehtiv põhiseadus on suunatud diktatuuri ehk ainuvalitsusliku reshiimi maksmapanemisele ja rahvavalitsusliku riigikorra kaotamisele. Sõnades poleks nagu see nii, sest et vormiliselt nagu paistaks põhiseaduses läbi viidud olevat seadusandlus- ja valitsemisvõimu eraldamise põhi-

alati rahva edasiarenemisele, ja palju halvem on juba see, kui see püsivalt peab kestma.

Kehtiva põhiseaduse järgi on riigivanemal täielikult diktaatori võim, seadusandlus- ja valitsemisvõim on koondatud riigivanema kätte ja ta võib, nagu see põhiseaduses väljendatud ja eelpool öeldud, „riiklikel kaalutlusil“: riigikoguga ja valitsusega talitada vabalt oma näengu järgi, nagu see võib sündida ainult ainuvalitsuslikus riigis. Teisiti tõlgendada praegune põhiseadus ei anna, teisiti tõlgendada püüdmine paistaks põhiseaduse segamini, viiks võimudevahelisele kaklusele ehk teise sõnaga, kodusõjale ja riigi hukkumisele.

Rahva poolt praeguse põhiseaduse vastuvõtmist põhjustas põhiseaduse vastuvõtmise ajal valitsenud raske majanduslik ja veel raskem poliitiline kriis. See põhiseadus on oma ülesande täitnud sellega, et ta riigivanemal ja kaitsevägede ülemjuhatajal ühes vabariigi valitsusega on aidanud riiki raskest kriisist välja tuua ja valmistada ette uue kindla rahvavalitsusliku korra juurde too-

eneste peale olla, et tuleviku kindlustamiseks võime juba asuda uue, normaaloludele vastava põhiseaduse väljatöötamisele. Ei või kahtlust olla, et riigivanema poolt algatatud rahvahääletus selleks jaatavat vastust ei annaks. Eesti riik ja rahvas ei põe „juhi“ haigust ja tahab jääda rahvavalitsusliku riigikorra juurde. Kas rahvavalitsuse eeskujuks eelistada Põhja-Ameerika süsteemi või parlamentarismi Inglismaa kujul, selle juures praegu peatuda ei taha. Ütleks niipalju, et eelistan parlamentarismi Inglismaa kujul, et valitsus ja rahvaesindus oleksid teineteise ees üheväärsed ja riigivanemal tugev tasakaalustamise võim teiste võimude suhtes.

Avaldatud väljavõttena „Uus Eestist“.
Toimetus.

Kõigile kodutütarde vanemaile.

Kõik kodanikud, kellel kallis on kodumaa saatus, hääletavad 23., 24. ja 25. veebruaril s. a. maksva põhiseaduse muutmise poolt, milleks meid kutsub Riigivanem, Kaitsevägede

Anna „Malevlast“ lugeda ka oma naabritele!

mõte, mis on õigusliku riigi aluseks. Kui aga põhiseaduse sisusse tungida, siis on selge, et kõikvõimsa riigivanema kõrval on valitsuselt ja rahvaesinduselt põhiseaduses ära võetud igasugune autoriteet. Riigivanem võib nende mõlemaga vabalt talitada oma heaksarvamise järgi, oma näengu järgi ministrid ametisse kutsuda ja minema kihutada, riigikogu kokku kutsuda ja laiali ajada ja kokku kutsumata jätta, olles piiratud paljasõnaliselt riiklike kaalutlusiga. Riigikogu on asetatud käsualuse seisundisse ja vabariigi valitsus viidud tavalise kantselei tasemele — ei ole vastutavat peaministrit ja ministreid, nagu see on tasakaalustatud võimudega rahvavalitsuslikus riigis.

Dekreedi-õigusega riigivanem võib seadusandlusvõimu terves ulatuses võtta oma kätte, võib ära kaotada kodaniku põhiõigust — isiku vabadust kaitsvad seadused ja omavoli lubavad seadused maksmata panna.

Kui kõikvõimas riigivanem riigivanema valimised ka „riiklikel kaalutlusil“ edasi lükkab, on diktatuur kõige täiemal määral maksmas. Mõnikord võib rahvastel ja riikidel hädabinõuna vajadus diktatuuri järgi tekkida, aga halvavalt mõjub see

misele. Kui riigivanem on arvamusel, et selle põhiseaduse abi enam pole tarvis, siis tuleb ta arhiivi andmisele määrata ja kokku kutsuda Rahvuskogu, kes välja töötab uue põhiseaduse, mis riigis maksmata paneb tasakaalustatud rahvavalitsusliku korra.

Nagu juba mainitud, oli esimese põhiseaduse peapuuduseks see, et ta lõi kõikvõimsa riigikogu, ja teise põhiseaduse peapuuduseks jälle see, et ta lõi kõikvõimsa riigivanema. Kolmas põhiseadus peab need mõlemad äärmused kõrvaldama ja riigivõimud tasakaalustama, et oleks autoriteetne valitsus ja autoriteetne rahvaesindus ja muidugi ka „kõvakäeline“ riigivanem.

Põhiseaduse väljatöötamise juures võimude eraldamisel ja nende tasakaalustamisel ja valitsemisviiside kindlaksmääramisel vajab Rahvuskogu tervet praktilist mõistust, teenitajaks peaksid olema meie oma ja vanemate riikide kogemused. Rahvahääletuse põhjal kokkukutsutav kahekojaline Rahvuskogu peaks rohkem kui ühekojaline kogu tasakaalustatud olema, tasakaalustatud põhiseaduse väljatöötamiseks.

Lõpuks ma ei saa mainimata jätta, et meie võime õnnelikud ja uhked

ülemjuhataja ja Vabariigi valitsus.

Meie kodutütarde vanemate pere kohus on kasvatada, juhtida noori, arendada neis kodumaa armastust, tasandada neile tuleviku teed ja luua neile vaba arenemise ja rahuliku elu võimalusi demokraatlikus Eestis. Ainult püsiv tasakaalustatud riigikord võimaldab neile seda.

Sellepärast palun teid, kodutütarde vanemad, selgitada lastevanemaile, kaaskodanikkudele maksva põhiseaduse muutmise vajadust ja kutsuma neid hääletama poolt.

J. Madise.

Kodutütarde Viru ringkonna vanem.

„Uus Eesti“ nr. 27. kirjutab Tartu ülikooli professor P. Tarvel (Treiber) põhiseaduse muutmise kohta, mida oma lugejaskonnale siin ära toome:

Tervitatav üritus, mida tuleb toetada.

P. TARVEL (Treiber),

Tartu ülikooli professor.

Praegu kehtiva põhiseaduse suuri- maks puuduseks on minu arvates ta sisemine ebaausus, mis avaldub jär-

sus vastolus ta demokraatlik-liberaalse terminoloogia ja ta diktaatorlikku ainuvalitsust võimaldava tõelise sisu vahel. Selle põhiseaduse loojad lähtusid rahva õiguste rõhutamisest, mida eelmise põhiseaduse alusel töötavad riigikogud oma parteivalitsustega olid liigselt ignoreerinud. Kuid nende algatusel rahvahäletusele viidud uus põhiseadus annab kogu poliitilise võimu tütuse viieks aastaks valitavale riigivanemale, kes võib oma heaksarvamise järele veelgi suuremal määral ignoreerida rahva tahet ning õigusi ja luua enda seljataga seisva üheainsa partei diktaatori. Et selles põhiseaduses ettenähtud riigipea omab rahvaesinduse poolt vastuvõetud seaduste suhtes otse monarhide eeskujul absoluutse veto õigust (§ 53) ja väga kaugeleulatuvat dekreedioõigust (§ 60, punkt 12), et ta võib riigi-eelarvet lihtsalt enda dekreedina välja kuulutada, riigikogu kodukorra kui tavalise seaduse (§ 44) ilmet määrata, riigikogu määrata arv kordi laiali saata ja uued valimised alles 6 kuu jooksul korraldada (§ 39), siis on riigikogu sellega kaotanud tõelise rahvaesinduse iseloomu ega moodusta milgi määral arvesse tulevat organit, kes võiks kuidagi pidurdada kõikvõimsa riigipea ainumaksvat tahet. Samal ajal ei saa jääda lootma, et hea ja vääriline riigivanem kasutaks põhiseaduse poolt temale antavat erakordset võimuseisundit ainuüksi riigi ja rahva üldiste huvide teenimiseks. Ei ole ju mingit tagatist, et riigivanemaks alati saab kõige väärilisem ja ausam isik; väga kergesti võiks sellele kohale tõusta mõni iseisvusetu parteinukk või mõni võimuhane egoistlik tegelane, kes võiks kogu riigiaparaadi asetada enda parteiliste või isiklike huvide teenistusse. Et isegi väga tubli riigipea mõnikord ei suuda oma parteisõprade korrupsioonilist saagi-ihha ohjeldada, selleks pakub hea näite Põhja-Ameerika Ühendriikide ajalugu kindral U. S. Grant'i presidendiks olemise ajal 1869—1877.

Kõigest sellest järgneb, et meie uus põhiseadus ei kindlusta milgi viisil tõelist rahvaavalitsust, vaid sarnaneb oma sisult kõige suuremal määral Napoleon 1. aegsete tsesaristlike põhiseadustega, kus võimu essents oli koondunud ühe isiku kätte, kuna rahvaesindusest oli järele jäänud vaid tühine vari, ja kus riigi valitsemisel varemini deklareeritud vabaduse, vendluse ja võrdsuse asemel tõusis tooniandva reaalse jõuna esikohale väevõim.

Meie praeguses põhiseaduses avaldub ilmselt maailmasõjale järgnenud ebaterveis oludes levinud umbusklikkus rahvaesindusliku põhimõtte vastu. Ent liberaalse ja demokraatliku ideoloogia ajad pole siiski veel lõplikult möödunud. Kodanikuvabaduste ja rahva poliitiliste õiguste ideed moodustavad nii nüüd kui ka tulevikuski esmajärgulise tähtsusega väärtuse, mille arvestamine on iga tõelise, rahuliku ja püsiva arengu paratamatuks eelduseks. Sügavama ja küpsema poliitilise kultuuriga mais (Skandinaavia riikides, Tšehhoslovakkias, Prantsus- ja Inglismaal jm.) on demokraatlikud riigivormid kõigist tormidest hoolimata vankumatult püsinud. Ja nende maa-de korraldusist peaks ka Eesti rahvas otstarbekohase riigivormi otsimisel eestkätt eeskujut võtma. Meie rahvas on ajaloo kestel küllalt kaua ja põhjalikult tunda saanud igasugu autokraatlike valitsemisvormide pahesid selleks, et selliseid mineviku vorme mitte enam tagasi ihaldama hakata. Et ta sellest hoolimata oma enamikus praeguse põhiseaduse poolt hääletas, oli kahetsusväärne arusaamatus, mis tingitud rahvahäletuse eelseist ja aegseist ebaterveist poliitilistest meeleoludest ja selle põhiseaduse tõelise riigiõigusliku ilme vähesest tundmisest. Nüüd, mil oma-egne psühhoos paariaastase kodurahu järel möödunud, on aeg tehtud saatuslikku viga parandada. On vaja jälle viia meie riik säärasele alustele, mis restaureeriks rahvaavalitsusliku korra, võimaldaks kõigile rahvastikuosadele võrdse osavõtu riiklikust ülesehitavast tegevusest tõelise rahvaesinduse kaudu, kindlustaksid kodanikuvabadused ja rajaksid võimude tasakaalu loomisega edaspidise rahuliku arenemise võimalused.

Selles mõttes on riigivanema poolt algatatud põhiseaduse parandamine kompetentseist isikuist koosneva Rahvuskogu kaudu igapidi tervitatav üritus, mida kõik teadlikud kodanikud peaksid energiliselt ja kõigi jõududega toetama.

Demokraatia — dünaamiline riigivorm.

Maailmasõjas kõige tugevamateks riikideks osutusid need riigid, kus valitses demokraatiline riigivorm. Kõige nõrgemateks aga need riigid, kus valitses absoluutne ja autoritaarne riigivorm. Kindlasti oli see Euroopa lääneriikide vägede vaim, mis innustas neid võitlema oma riigi-

gikorra eest, mis oli rajatud õiglusele, üksmeelele ja vabadusele. Ja kuini tänapäevani ei ole ükski vana demokraatia maa üle läinud diktaatorile. Ükski vaba rahvas ja elujõuline ning terve vaim ei mõtlegi oma kättevõidetud vabadust usaldada diktaatorliku — piiramata valitsuse printsiibile. Tõelikud demokraatlikud rahvad jäävad truuks demokraatiale; jäävad ustavaks ja vankumatuks demokraatia printsiipidele ja temas elavale — vabadusele. Nad on täiesti veendunud, et just demokraatias peituvad need jõud, mis vajalised praegusaja põlevate küsimuste lahendamiseks — nii sise- kui välispoliitika alal.

Kui peaks olema õige, et võib vältida kõikide võitlust kõigi vastu ja saada üle hädaohlikest vastoludest, siis küll demokraatia on see, mis pakub niisuguse ülesande lähendamiseks ühtlased vormalised eeldused seega, et ta annab kõikidele seisustele (kihtidele) ühesugused vahendid ja teed kaasatõötamiseks riiklikus elus. Vastolud parteide vahel, avalik võitlus parlamendis, ülem- ehk alamkojas, mitmesuguste parteide vastutav koostöö valitsustes, rahvahäletus ja -algatus annavad võimaluse, aga ka sealjuures ja ilmtingimata ka kohustuse asjalikuks tööks. Püütugi mõni partei egoistlikult harrastada üksnes oma erihuvideid ja teatavaid tõekspidamisi oma kiltkonna ja kihihuvideks — ta peab ometi esinduskogus neid põhjendades tugevema üldhuvidele, nõnda et viimased, tunnustatutena kõikide poolt, pääsevad lõpuks siiski maksvusele. Seepärast ei saa enam tänapäeval ja ka tulevikus ükski demokraatlik valitsus, olgu ta koosseisult kui tahes ühekülgne, kaitsta ühekülgsest ainult oma seljataga seisvate rahvakihtide huvideid; ta ei pääse ka siinjuures mööda üldiste huvide rahuldamise seisukohast ja ülesandest — sündigu see üksikutel juhtudel mitteküllaldaseltki. Kõrvaltvaatleja ja eemalseisja kodanik sagedasti veel ei märkagi seda asjade käiku; mõnikord võidakse ka tööpoolest üldhuvidest kaugelt mööda hiilida, kuid mitte seejuures kauaks. Ikka ja alati peituvad just demokraatias need õiged vahendid, mis aitavad murda teed üldisele heaolule. Toome sel puhul kas **vääringu reformi** näitena. Nii murranguline samm kui see ka ei olnud, tulli toime ilma suuremate teravusteta ja heitlusteta. Ja parlamentlikul alusel võetigi ikkagi vastu see ettepanek, kui üldhuvidest tingitud suurtsugune ohver.

Demokraatia, lahendades niisuguste vahenditega võitlusi, osutub täiesti ja ilmakõhklemeta

dünaamiliseks riigivormiks,

s. o. võimas ja kõigi rahvakihtidele vastuvõetavaks valitsemise vormiks. Täiesti õigusega võidi ütelda diktaatorist, et ta oma olemuselt on paindumatu. — On ta kord asunud tegevusse, siis saab tema peamiseks mureks enese kindlustamine, ta lihtsalt nagu tardub ja lämmatab kõik, mis oli enne teda õitsema ja ülesehitamisele määratud.

Demokraatia võib vahel näida nii raskepärasena, venivana ja konservatiivseks — sellest hoolimata on ometi õige teda iseloomustada kui ümberkorraldamise permanentse protsessiga, sest tema loob vaba tee alati rahva keskel valmivatele uutele jõududele; ta ei taha neid pidurdada ega maha suruda, ta kindlustab neile võimaluse enese arendamiseks ja maksmapanemiseks. . .

Selle sihi teenistuses on enne kõike trüki ja ühinemise vabadusõigused. Diktatuur lämmatab need veriselt ja armuta, demokraatia kaitseb ja elustab neid. On täielik eksitus näha neis vabadustes üksikisiku eneseareastuse liberalistlikku väljendust. Just nendel õigustel on ühishuviline mõte: nad on avalikkuse ja riikliku võimuaparaadi koostöö vahendid, mida loomulikult tarvitatakse võitluses. Võitluslageda rahvatervikluse ideaali võib põhimõtteliselt ihaldada

üksnes väsinud pärastsõjane ühiskond. Eluküllases ühiskonnas ja terves ja elulises rahvavaimus ja tahetes pulbitseb aga alatiselt pingemis vajab ikka ja alati lahendust ja ümberloomist paremale ja kindlale rahvatulevikule ja ideaalidele.

Demokraatlike rahvaste hulgas valitseb ikka ja ka alati veene, et demokraatias peituvad vaimlised eeldused ülesannete materjaalseks lahendamiseks, kriisidest ülesaamiseks ja vajaliseks ja eluliseks konstruktiivseks ülesehitamisetöök. Demokraatliku mõtteviisi loov ja ühtlustkujundav jõud ilmneb kõigepealt küll alal, mil praegu rahvaste suhtes kõige elulisem tähtsus, nimelt maailmapoliitikas. Rahvaste tõeline side — majanduslik ja sotsiaalne, kultuuriline ja vaimline — leiab teostamist Rahvasteliidu, rahvaste õiguslikus kokkukuuluvuses, rahukindlustamises mittekallaletungipaktide ja vahekohtulepingute kaudu, rahvusvaheliste kaitses, kollektiivses väevahendamises, rahvusvahelises töökaitses jne. Rahvaste elulised huvid ja elust väljakujunenud mõtteilm nõuavad, et minnakse seda teed. See saatustmäärav konstruktiivne idee, see võrsuiki-demokraatlikust pinnast. . .

Kõiki ülevalpool toodud mõtteid ära tuues, peame vankumata kaitsma demokraatiat. Meie peame kaitsma demokraatiat sisuliselt. Ei tohi areneda sisemisi väärnähteid, mis halvavad rahva meeolu ja tema mõtte maailma. Demokraatlikud õigused

kohustavad, et peab tegutsema mõistuse relvaga, õpetamisega ja selgitamisega, mitte aga massisuggestiooniga, — et mitte ütelda — hüpnosiiga. Suggestioon on rahva vaimline vägistamine, demokraatlik on aga üksnes vaidlus, diskussioon.

Aga kõige rohkem peame kaitsma demokraatlikku meelsust. See on igitahes kõrgeim ja raskeim ülesanne. Demokraatia kannab eneses väärtuslikke jõude, ta tõstab massi haritaks ja domineerivaks maailma rahvaks, üksikisiku kodanikuks, ta hoiab meist eemale riigialama hingeelu ja orjamoraali.

Ikka ja jälle kutsub ta rahvast aktiivselt osa võtma riigiasjade otsustamisest ja nimelt teadlikult ja järelekaalutult osa võtma, kasvatahes nõnda kodanikes head tahet ja armastust ning valmisolekut oma ilusa ja kauni kodumaa vastu.

Ja sellepärast ongi vahva ja tubli Viru malevapere oma lippukirjaks ja hüüdlauseks võtnud täies koosseisus ja hulgas hääletada 23., 24. ja 25. veebruaril rahvuskogu kokkukutsu-mise poolt, ja et Eesti riik peab jääma rahvavalitsuslikul alusel valitsevaks vabariigiks, kus kõrgeim võim on rahva käes ja Eesti riiki juhib valitav riigipea tema poolt ametisse kutsutava valitsuse ning kahekojalise rahvaesinduse tasakaalustatud koostööl.

Arnold Männik,
jao plk. k. t.

KÄSUKIRI VIRU MALEVALE

Nr. 6.

29. jaanuaril 1936. a. Rakveres.

§ 1.

Luban relva väljaanda järgmistele Tudulinna üksikrühma kl. kl., kui vastavad algaja kl. katsed sooritanutele:

1. Ganoli Sofri
2. Arnold Riisa
3. Albert Pikhof
4. Fromhold Ahse
5. Arnold Sofri
6. Rinaldo Kärdi
7. Reinhold Limberg
8. Toomas Vaas
9. Harry Nõmm.

Õiendus ljh. nr. 1939.

§ 2.

Maleva koosseisu ja Pada üksikrühma nimekirja vastu võtta endine Lügånuse kompani kl. Anton Paavo, arvates 23. detsembrist 1935. a.

Õiendus: ljh. nr. 1778.

§ 3.

Nimede muutmise seaduse alusel on oma nimed muutnud alljärgnevad kaitseliitlased ja naiskodukaitses liikmed:

Rakvere surtikiväe divisjonis:
prop. plk. Herbert Jüri p. Erdmann — Eensalu'ks.

N. K. Palmse jaoskonnas:
Ella Veidemann — Vaigu'ks.
Õiendus ljh. nr. 1926 ja nr. 1428.

Alguskirjale allakirjutanud:

G. V a h e r.
Kolonelleitnant,
Viru maleva pealik.

Ringkiri.

KAITSELIIDU PEASTAAP.
28. jaanuaril 1936 a. Nr. 511-R.
Tallinn.

Kõigile malevate pealikutele.

Silmas pidades kestvat lume puudust, kus pole olnud võimalik suusata ja võistlusteks ette valmistada,

Kaitseliidu ülem käskis käsukirjaga 9. jaan Nr. 2 määratud 50 km. suusatamisi Tallinnas mitte pidada.

A. Balder,
kolonel-leitnant
õppe-spordiosakonna pealik.

Ringkiri.

E. V. KAITSELIIDU ÜLEM.

28. jaanuaril 1936. a.

Nr. 525-R. Tallin.

Kõigile malevate pealikutele.

Käesoleval aastal Vabariigi aastapäev on selleks päevaks, kus kodanikud suurema arvuliselt rahvahääletusest osa võtavad ja seega oma kodaniku kohused riigi elust osavõtmise kohta täidavad.

Käsen malevate ja maleva allüksuste pealikuid Vabariigi aastapäeva paraadide korraldamisel silmas pidada, et paraadid ja kaitseliitlaste kogumised neile, ei oleks takistuseks kaitseliitlastele ja seega ka nende perekondadele rahvahääletusest osavõ-

tuks. See tähendab, kaitseliitlasi ei tohi kokku kutsuda paraadidele kaugele oma rahvahääletuse kohast, nii et neil pole võimalik 24. veebruaril rahvahääletusest osa võtta, mis iseäranis võib ette tulla maaüksustes. Sellepärast maaüksustes malevkondate paraade mitte pidada. Neis kompanides, kus kaitseliitlaste vähesuse tõttu paraadid võivad tulla väikesed, paraadid ka ära jätta.

Linnades, kus paraade korraldavad garnisoni ülemad ja kus kaitseliitlaste osavõtt ei ole takistuseks rahvahääletusest osavõtuks, sest linnades rahvahääletuse kohad on kaitseliitlaste elukohtade läheduses, malevatel ja kaitseliidu üksustel osa võtta Vabariigi aastapäeva paraadist.

J. Orasmaa,
kindral-majoor.

A. Balder,
Kolonelleitnant,
Peastaabi ülema eest.

Üksuste pealikele teadmiseks ja täitmiseks võtta.

G. Vaher,
kolonel-leitnant,
Viru Maleva pealik.

Ringkiri.

KAITSELIIDU PEASTAAP.

24. jaanuar 1936. a.
Nr. 511-R Tallinn.

Kõikide malevate pealikele.

Käesolevaga teatan, et kaitseliidu ülem käskis propaganda suusatamise

„Kaks korda ümber Eesti“ ära jätta kuni korralduseni.

A. Balder,
kolonel-leitnant,
õppe-sportiosak. pealik.

E. Lepp,
leitnant,
spordijsk. pealik.

VABADUSSÕJA MÄLESTAMISE KOMITEE.

23. jaan. 1936.

Nr. 6.

Tallinn, Pagari tän. 1.
Tuba 94, telef. kv. 243.

Viru maleva pealikele.

Rakvere.

Komitee väljaandel ilmub Vabariigi aastapäevaks käesoleval aastal sõjaajalooline album „Vabadusmonument“ nr. 2, mis käsitleb Soome abivägede tegevust Eesti Vabadussõjas. Peale ülevaadete sõjategevusest ja originaaldokumentide valiku sisaldab album peaosana Soome vabatahtlike väga huvitavaid isiklikke mälestusi, mis valgustavad mitmekülgelt Soome abivägede organiseerimist Eesti Abistamise Peatoimkonna korraldusel ja Soome abivägede tegevust (Põhja-Poegade rügement, Ekströmi pataljon j. t.) Eesti Vabadussõjas ning Vabadussõjaalguseid sündmusi. Meile on need mälestused huvitavad veel eriti ka selle poolest, et neis peegeldub soomlaste vaade meie Vabadussõjaalgustele sündmustele ja oludele ning ka teatud hinne, mida soomlased omistavad oma tegevusele.

Album ilmub suures ajakirja kaustas mitmesaja. leheküljelisena ja rõhkelt illustreerituna piltidega, millest enamik saadud Soomest ja meil seni täiesti tundmatad.

Eesti Vabadussõja ajaloo käsitlemisel omab album kahtlemata hädavajaliku käsiraamatu iseloomu ja see

tohiks olla väga soovitatav kõigile kaitseliitlastele. Albumi hind on pealegi ettetellimisel määratud äärmiselt odav — kõigest kr. 1.25, et kergendada selle omandamist ja võimaldada suurema arvulist levikut.

Palun Teie vastavat korraldust nimetatud albumi ilmumise üldiselt teatavaks tegemiseks Teile alluvas üksuses, et kaitseliitlased võiksid oma eeltellimise eelnimetatud albumi peale Komiteele ära saata kas otsest, või Teie kaudu üksuse ühisel tellimislehel. Viimasel juhul tellimise raha sissekassseerimine ja edasisaamine Komiteele sünniks Teie korraldusel, ja igal teose tellijal oleks võimalus, soovikorral, tasuda selle hinda kas korraga, või kuude viisi, 2—4 kuu jooksul, pärast albumi kättesaamist.

Komitee posti jooksev arve on 300, Komitee jooksvad arved pankades: Tallinna Linnapank 11484, Krediit-Pank Tallinnas 16125, Eesti Rahvapank 2256, Eesti Pank 849, Majaomanike Krediitpank Tallinnas 396.

P. Lill,
Kindralmajoor,
Kaitseminister,
komitee esimees.

O. Kurvits,
kolonelleitnant,
komitee sekretär.

Tänuavaldus Jõhvi malevkonnale.

Täna kõiki Jõhvi malevkonna pealikeid ja malevlasi, kes mind mu lahkumise puhul Jõhvist tänuväärseid austasid ja mulle väärtuslike mälestuseseme kinkisid.

Rakveres, 29. I 36 a.

G. Sooden,
n.-leitnant.

Neid kes hääletavad poolt.

Ajalehtedest loeme:

„Uus Eesti“.

ÕPETAJATE LIIT POOLDAB RAHVUSKOGU.

Eesti õpetajate liidu juhatus koosolekul, millist peeti pühapäeval Tallinas, oli arutusel rida tähtsaid õpetajaid puudutavaid küsimusi. Esi-

mesena tuli arutusele eelseisva rahvahääletuse küsimus, kus üksmeelselt vastu võeti järgmine resolutsioon:

Eesti õpetajate liidu juhatus, läbi arutanud kehtiva põhiseaduse muutmise seoses olevad küsimused, leiab üksmeelselt, et põhiseaduse muutmise rahvuskogu kokkukutsu- mise kaudu on hädatarvilik samm.

Eesti rahvas on aastasadasi pidanud võitlust iseseisvuse saavutamiseks. See võitlus jätkub praegugi — iseseisvuse kindlustamise tähe all. Eesti õpetajate liit, olles oma kõrgei-

maks sihiks seadnud meie demokraatliku riigikorra kindlustamise, hindab kõrgelt meie riigijuhtide pingutusi nende väsimatus töös.

Praegusel tähtsal momendil, kus meil ees seisab vastutav ülesanne, luua riigile põhialused, mis paremad oleksid senistest ja mis suudaksid meie rahvast viia õnnelikumale tulevikule, kutsub Eesti õpetajate liidu juhatus kõiki liikmeid kaasa töötama rahvahääletuse kordaminekuks. Rahvuskogu peab uuesti ja kindlalt rahva tahtele andma kuju ja kaitset ning kindlustama meie sisemist ra-

hu. Eesti õpetajate liidu juhatus paneb kõigile kohapealsetele ühingutele ja tegelastele südamele, kaasa aidata kohalikkude rahvahääletuse komiteede tegevusele ja nende ellukutsumisele, kus seda veel pole tehtud. Samuti soovivad E. Ö. L. juhatus kasutada selgitustööks lastevanemate koosolekuid ja muid kokkutulekuid, kasutades selleks kõigiti oma kultuursaadiku positsiooni.

POSTITEENIJAD RAHVUSKOGU POOLT.

Rahvuskogu valimistest aktiivselt osa võtta ja kõigile postiteenijaile poolt hääletamist soovitada otsustas postiteenijate kutseühingu keskjuhatus koosolekul 19. jaan. Koosolekul olid kõik keskjuhatus 9 liiget.

„VANEMUINE“ TOETAB RAHVAAHÄLETUST.

„Vanemuise“ seltsi juhatus omal koosolekul 24. jaanuaril s. a. otsustas pooldada eelolevat rahvahääletust rahvuskogu kokkukutsumiseks ning korraldada seltsi liikmete ja kaastöölise peres vastavat selgitustööd.

TULETÖRJE HÄALETAB RAHVUSKOGU POOLT.

Liidu üleskutse kogu eesti tuletõrjetele.

Eesti üleriikliku tuletõrje liidu juhatus oli reedel, 24. jaanuaril koos. Arutusel oli eelolev rahvahääletus ja küsimus, kuidas tuletõrje sellele saaks kaasa aidata. Otsustati pöörata üleskutsega kogu Eesti tuletõrje poole, kutsudes neid hääletama rahvuskogu kokkukutsumise poolt. Eesti riigi ja rahva saatus ning tulevik oleneb sellest — öeldakse üleskutse — missuguse vastuse annab Eesti rahvas eelseisval rahvahääletamisel.

Kogu tuletõrje tegevus on sihitud selleks, et riigis valitseks kindel kord, et kodanikud võiksid rahulikult töötada, et nende varandus oleks kindlasti kaitstud. Tuletõrje ei kaitse mitte ainult kaaskodanikkude vara, vaid ka nende elu ja tervist. Sellepärast on tuletõrje ka igasuguste rahutuste ja segaduste vastu.

Riigivanem ja kaitseväge ülemjuhataja on otsustanud kokku kutsuda rahvuskogu — kelle ülesandeks oleks parandada meie riigi põhiseadust, et kindlustada demokraatlikku

ja rahvavalitsuslikku korda Eestis. Eeloleval rahvahääletusel peab rahvas ütlema, kas ta pooldab seesuguse rahvuskogu kokkukutsumist põhiseaduse muutmiseks.

Tuletõrjujad, kes alati olnud head isamaalased, ei saa siin teisiti talitada, kui ainult poolt hääletada.

Eesti tuletõrjeliidu juhatus kutsub kõiki tuletõrje juhte ja kogu liikmeskonda astuma ühendusse kohapealsete komiteedega ja abistama neid selgitustöös rahva hulgas, et kõik 23.—25. veebruaril läheks hääletama ja hääletaksid kõik põhiseaduse muutmise poolt!

Tuletõrje ja tuletõrjujad on osa rahvast, kellel on ainult üks soov, et meie rahvas ja riik areneks ning edeneks nii majanduslikult kui vaimiliselt. Olles kindlas usus, et rahvuskogu kokkukutsumine meie praeguse põhiseaduse parandamiseks on tarvilik ja kasulik meie rahvale ja riigile — tuletõrjujad hääletavad ainult poolt!

EESTI TÖÖLISKOND HÄALETAB POOLT.

Eesti rahvusliku tööliidu asemikkude kogu ühes osakondade juhatusena võttis 26. jaanuaril vastu järgmise resolutsiooni:

Tööliskond on aastakümneid võidelnud demokraatliku riigi saamiseks ja rahva õiguste eest.

Tööliskond ei taha seda maha mätta, mille eest ta kannatanud, ei luba ka teisi seda teha.

Tööliskond ei taha, et Eesti põhiseaduseks jääks vapslik põhiseadus, milline on hümpelauaks juhi põhimõttele. Sellepärast peab Rahvuskogu kokku tulema. Rahvuskogu peab uuesti ja kindlalt looma põhiseaduse, mille alusel meie kodu jääks rahvavalitsuslikul alusel valitsevaks vabariigiks.

Neis lootusis Eesti tööliskond hääletab 23., 24. ja 25. veebruaril 1936. aastal saajaprotsendiliselt rahvuskogu kokkukutsumise poolt.

„Vaba Maa“.

ÜLIÕPILASKOND JA RAHVAAHÄLETUS.

Korp. „Ugala“ — „poolt“.

Korporatsioon „Ugala“ vilistlaskogu ja konvent on võtnud vastu järgmise otsuse:

Korporatsioon „Ugala“ vilistlaskogu ja konvent, tunnistades rahvuskogu kokkukutsumise riigivanema poolt väljakuulutatud alustel rahvuspoliitiliselt tarvilikuks ja tähtsaks ning Eesti sisemises ülesehitustöös põhjanevaks algatuseks, otsustas kogu oma liikmeskonnaga hääletada eelseisval rahvahääletusel „poolt“.

Korporatsioon „Ugala“ kui rahvuslik üliõpilasorganisatsioon, kelle tähtsamaks juhtlauseks korporatsiooni põhimõtetes on isamaa — asub seisukohal, et üliõpilasorganisatsioon ei või segada end isikuega parteipoliitilisse võitlusse, kuid rahvuspoliitilistes küsimustes sammub ta kindlasti kaasa. Seda joont on korporatsioon „Ugala“ seni pidanud ja tahab seda ka edaspidi teha. Eelseisvat rahvahääletust tuleb võtta kui küsimust, mis haarab kogu rahva iseolemise aluseid. „Ugala“ loeb seda niivõrd tähtsaks, et rakendab kogu oma liikmeskonna eelseisva suure algatuse edukaks läbiviimiseks.

*

Kuuldavasti on sama mõte teistegi üliõpilasorganisatsioonides liikvel. Korp. „Ugala“, mis 1913. a. asut, ja mille praegu umbes 2½ sada liiget, on Eesti rahvuslikest aktsioonidest ikka esirinnas osa võtnud, nõnda Saksa ülikooli boikoteerimisest okupatsiooniaegu ja hiljem vabatahtlikult vabadussõtta minekust.

EÜS LÖÖB KAASA RAHVUSKOGU KOKKUKUTSUMISEKS.

Vilistlaspere erakorralise koosoleku otsus.

Eila õhtul peeti Tartus Eesti üliõpilaste Seltsi vilistlaste erakorraline koosolek, et võtta seisukoht riigivanema poolt algatatud rahvuskogu kokkukutsumise asjus.

Arutanud põhiseaduse muutmise küsimust, leiti üksmeelselt, et praegune esitis rahvuskogu kokkukutsumiseks on tarvilik ja tuleb viia läbi, et kindlustada Eestile püsivat ja demokraatlikku riigikorda.

Samal ajal on ka EÜS'i koondused üle maa selgitanud nimetatud küsimust ja asunud täielikus üksmeelses pooldavale seisukohale eeloleva rahvahääletuse suhtes, otsustades aktiivselt aidata kaasa selleks, et rahvuskogu astuks kokku. Eesti üliõpilaste Seltsi vilistlas- ja üliõpilaspere kuulub üle 1000 liikme.

Nüüd on võimalik

kõigil muretseda endale isiklikku relva,
sest Francisko Arizmendi relvatehas
arvestab malevlastele erihinnad:

Singer püstol cal. 6.35

Kr. 18.50

harilik hind **Kr. 23.50**

Singer püstol cal. 7.65

Kr. 21.—

harilik hind **Kr. 26.—**

Boltun püstol cal. 7.65

Kr. 29.75

harilik hind **Kr. 34.75**

Kääbus püstol „Ideal“
cal. 6.35

Kr. 19.—

harilik hind **Kr. 24.—**

Peaesindaja:

VIDRIK SÄRG, TARTUS

Promenadi 2, tel. 78.

Raha ja ostulooa ettesaatjale saadan relva lähemasse tellija postiasutisse.

Nõudke tutvumemisbrošüüre.

Rakveres müügil Joh. Veske äris

Tallinna ään.